

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

ปีที่ 21 ฉบับเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

จดหมายเหต

สวัสดีปีใหม่ 2562

○ อวยพรสื่อให้สดใสเริ่มปีใหม่

ให้พินัยคกคามสื่อที่สาดซัด

ให้พินเสียสลับดับสับคนปากจืด

พวกชอบกัดที่ตักกับล้อมาทังปี

○ ให้ปีใหม่เป็นปีที่เปี่ยมสุข

ให้หมดทุกข์หมดโศกให้ล้น

ให้เป็นป้อนรุ่งเรืองและโชคดี

ให้พินปีพินเผด็จการน่ารำคาญ

○ ให้เป็นปีแห่งโชคกลางอันประเสริฐ

เป็นปีเลิศประเทศไทยสลกสนาน

เป็นปีที่ประชาธิปไตยเริ่มแบ่งบาน

ปีสื่อสารของมวลชนพ้นเงรกรรม

○ ให้เพื่อนสื่อทุกสายสื่อมีความสุข

เห็นความทุกข์ของปีเก่าเป็นเรื่องขำ

ปีเก่าใหม่ก็ยดมั่นความเป็นธรรม

รายงานข่าวความเป็นจริงแจ่มมวลชน

○ สัจจะเสียสละข้อตรงยังคงมั่น

แม้ทกวินปีเก่าใหม่ทุกแห่งหน

สุขของสื่อคือรับใช้ทุกผู้คน

ให้หลุดพ้นความทุกข์ยากจากเผด็จการ

เกียรติชัย พงษ์พานิชย์

31 ธันวาคม 2561

เปิดสภาการรุกคืบ ย้ายศูนย์กลางสื่อคุณแลกันเอง

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ เร่งสานต่อภารกิจให้เป็นรูปธรรม ทั้งบทบาทและหน้าที่ โดยจัดกิจกรรมและเปิดเวทีสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อปฏิรูปและกำหนดแนวทางการทำงาน มุ่งเน้นนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ให้ผู้บริโภค และประชาชนรับรู้บทบาทหน้าที่ขององค์กรสื่อ ปรับปรุงการทำงานที่กำกับดูแลกันเองให้ชัดเจนผ่านคณะกรรมการจริยธรรม เดือนสื่อให้รับมือกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยียุคดิจิทัลที่ก้าวกระโดด และแนวทางการนำเสนอข่าวที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสิทธิมนุษยชนของแหล่งข่าว

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ชุดที่ 9 จำนวน 21 คน ได้เข้ามารับหน้าที่สานต่อจากคณะกรรมการฯ ชุดที่ 8 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2561 โดยมีนายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ได้รับเลือกให้เป็นประธานสภาการฯ อีกสมัย ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาคณะกรรมการบริหารฯ ชุดนี้ได้เร่งเดินหน้าทำงานให้เป็นรูปธรรมทั้งบทบาทและหน้าที่ โดยจัด

สัมมนาระดมสมองเพื่อกำหนดแนวทางการทำงานของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 12-13 พ.ศ. 2561 ณ โรงแรม เดอะไทด์ รีสอร์ท บางแสน จังหวัดชลบุรี

สื่ออาเซียนกับคนรุ่นใหม่ รักการอ่านรู้ทันยุคดิจิทัล

สภาการหนังสือพิมพ์-สมาคมนักข่าวฯ และสื่ออาเซียน เปิดเวทีสัมมนา “การส่งเสริมผู้บริโภคข่าวรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ และผลักดันให้คนรุ่นใหม่ หันมาวิธีการอ่านหนังสือพิมพ์ ทั้งหนังสือพิมพ์แบบกระดาษและหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมกับสมาคมนักข่าวฯ และสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ จัดสัมมนา “การส่งเสริมผู้บริโภคข่าวรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล” เนื่องในโอกาสฉลอง 100 ปี ชาตกาล “กำพล วัชรพล” เมื่อวันที่ 21 พ.ย. 2561 ที่ รร. เซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ โดยการสนับสนุนของมูลนิธิไทยรัฐ จัดสัมมนาการส่งเสริมผู้บริโภคข่าวรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล ASEAN YOUNG READERS ROUND TABLE “NIE in the Digital Age” เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี “กำพล วัชรพล” ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เมื่อวันที่ 21 พ.ย. 2561 (อ่านต่อหน้า 10)

สภาการจับมือแอมเนสตี้ อุบรณสื่อต้านสิทธิมนุษยชน

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย และสถานทูตอังกฤษ จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับสื่อมวลชน ใน 2 พื้นที่ ส่วนกลาง และภาคเหนือ มีนักข่าวร่วมงานกว่า 70 คน

เพื่อให้การทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ได้คำนึงถึงหลักการแห่งสิทธิมนุษยชน และสามารถเป็นกระบอกเสียงที่สะท้อน (อ่านต่อหน้า 12)

จดหมายเหตุ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

ปีที่ 21 ฉบับเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

เจ้าของ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

คณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 9

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธาน
นางสาวนาดยา เชษฐโชติรส รองประธานคนที่ 1
นายวิรัชศักดิ์ ไซตวานิช รองประธานคนที่ 2
นายชาย ปถะคามินทร์ เลขาธิการ
นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ รองเลขาธิการคนที่ 1
นายภูวสิทธิ์ สุขใส รองเลขาธิการคนที่ 2
นางสาวชุติมณฑน์ ศรีข้า เภรณุก

กรรมการ

นายสวิชัย บำรุงสุข ประเภทที่ 1
นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ ประเภทที่ 1
นายผดุงศักดิ์ ลิ้มเจริญ ประเภทที่ 1
นายบากบัน บุญเลิศ ประเภทที่ 1
นายชายชาติตรี ลิ้มเจริญ ประเภทที่ 1
นายบรรหาร บุญเขต ประเภทที่ 2
นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ ประเภทที่ 2
นางผ่องพรรณ จงยศียง ประเภทที่ 2

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร. มานะ ตริยรักษ์วัฒน์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการสื่อสารมวลชน

นายวิฑิต ลินุตพงษ์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ

นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

นายสมชาย หอมลออ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน

นางสาวบุญรัตน์ อภิชาติไทรสรณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์

นายไพสันติ พรหมน้อย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์

บรรณาธิการ

นายบุตรดา ศรีเลิศชัย

พิมพ์ที่

พิมพ์ที่พรณการพิมพ์

ทิศทางสภาการหนังสือพิมพ์ในปี 2562

ในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อความอยู่รอดทางธุรกิจของสื่อดั้งเดิม โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หรือแม้แต่เว็บไซต์ข่าว จึงมีคำถามเกิดขึ้นมากมายว่า องค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรมของสื่อดั้งเดิมอย่างสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะต้องปรับตัวอย่างไร และมีทิศทางการทำงานต่อไปอย่างไร

โดยวัตถุประสงค์ของจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามที่ระบุไว้ในธรรมนูญขององค์กรนั้น นอกจากจะต้องส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริมเสรีภาพและสนับสนุนสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนแล้ว ยังต้องส่งเสริมและพัฒนาการประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ด้วย

ดังนั้น ภายใต้โครงสร้างของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติชุดปัจจุบัน จึงประกอบไปด้วยคณะกรรมการจริยธรรมที่มีคณะทำงานย่อยคือ คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อและคณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน ซึ่งปีที่ผ่านมาก็ได้ทำหน้าที่อย่างแข็งขัน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการด้านวิชาการที่ดูแลงานด้านการส่งเสริมความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพและสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยจริยธรรม รวมทั้งอนุกรรมการด้านเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ที่รับผิดชอบงานจดหมายเหตุฉบับนี้ และยังมีอนุกรรมการด้านต่างประเทศและด้านเลขานุการคอยสนับสนุน

แต่ที่สำคัญขณะนี้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อขึ้นมาเพิ่มเติมเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาให้กิจการหนังสือพิมพ์รวมถึงเว็บไซต์ข่าวของสมาชิกสามารถผลิตข่าวสารและแสดงความคิดเห็นได้ตามหลักจริยธรรมวิชาชีพโดยยังคงไว้ซึ่งความสมดุลทางธุรกิจที่ไม่ขัดแย้งกับการทำหน้าที่ในวิชาชีพ

ด้วยเหตุนี้เอง ในสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของธุรกิจหนังสือพิมพ์ที่จะมีความเข้มข้นขึ้นในปี 2562 คณะอนุกรรมการชุดนี้ คงต้องทำหน้าที่แข็งขันขึ้นตามแผนงานที่วางเอาไว้แล้ว ขณะที่ยังดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคสื่อซึ่งเป็นงานเชิงรุกเพื่อสอดส่องและกำกับดูแลให้หนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ที่เป็นสมาชิกทำหน้าที่ภายใต้หลักจริยธรรมวิชาชีพก็ต้องดำเนินต่อไป

นอกจากนี้ สิ่งที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะต้องเพิ่มความเข้มข้นคือ การส่งเสริมให้กลไกคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร หรือ Media Ombudsman ที่มีอยู่ทั้งในหนังสือพิมพ์ระดับชาติและในแต่ละภูมิภาคได้ทำหน้าที่เชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่าการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์ฯ จะเป็นไปตามหลักจริยธรรม

เรื่องสุดท้ายที่น่าจะเป็นประเด็นสำคัญต่อไปคือ การติดตามการออกกฎหมายส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชนที่ล่าสุดไปอยู่ในมือของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และมีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถทันการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยอาจจะต้องรอไปร้อยพันกันอีกทีหลังจากที่มีรัฐบาลใหม่หลังการเลือกตั้งไปแล้ว

โดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ยังคงมีหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเมื่อเกือบ 22 ปีที่แล้ว เพียงแต่ว่า สถานการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะภูมิทัศน์ของสื่อที่วันนี้ สื่อดั้งเดิมไม่ได้เป็นผู้กำหนดวาระข่าวสารแต่เพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป...

จัดทำโดย

คณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์

นายสวิชัย บำรุงสุข ประธาน, นายบุตรดา ศรีเลิศชัย รองประธาน, คณะอนุกรรมการ น.ส.รัชฎา ปสันตา, นายจิระพงศ์ เต็มเปี่ยม, นายณรงค์ สุทธิรักษ, นายสมนึก จันทร์เจิด, ว่าที่ ร.ต.กานต์ เหมสมิติ, นายจิติชัย อัญญาวัชระ, น.ส.ชุติมณฑน์ ศรีข้า

สถานที่ติดต่อ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ 538/1 ถ.สามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร.02-668 9900 แฟกซ์. 02-243 5697
E-mail. info@presscouncil.or.th Website. www.presscouncil.or.th Facebook. www.facebook.com/presscouncil.npct

ประกาศสำนักพระราชวัง

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

เลขาธิการพระราชวังรับพระราชโองการเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า โดยที่ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภา กราบบังคมทูลในนามของปวงชนชาวไทยนั้น ทรงพระราชดำริว่า เป็นโอกาสอันควรที่จะได้ประกอบการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามพระราชประเพณี เพื่อความเป็นสวัสดิมงคลของประเทศชาติและราชอาณาจักร ให้เป็นที่ชื่นชมยินดีของประชาชนผู้มีความหวังตั้งใจอยู่ทั่วกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกขึ้น ดังนี้

วันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ พระราชพิธีบรมราชาภิเษก และเสด็จออกมหาสมาคม พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล จากนั้น พระราชพิธีเฉลิมพระราชมณเฑียร

วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ พระราชพิธีเฉลิมพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย และสถาปนาฐานันดรศักดิ์พระบรมวงศานุวงศ์ จากนั้น เสด็จเลียบพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค

วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ เสด็จออก ณ ทิพย์นคร พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท พสกนิกรเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล จากนั้น เสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท คณะทูตานุทูตและกงสุลต่างประเทศเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล

ส่วนการเสด็จเลียบพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีขึ้นในช่วงการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ปลายปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

“หยิกนิดสะกิดหน่อย” ฉบับสวัสดิศปีใหม่ 2562 .....ปีที่คนไทยจะได้รัฐบาลจากการเลือกตั้ง ซึ่งจะมีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 24 กุมภาพันธ์ ..... ส่วนดวงเมืองจะเป็นอย่างไร “เจี๊พอง-พองสนานจามรจันทร์” อดีตข้าราชการสายข่าว ที่พลิกผันตัวเองเข้าสู่เส้นทางแห่งดวงดาว ให้ข้อมูลไว้ว่า .....บ้านเมืองจะยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของมฤตยูจรทับลัดคนดวงเมือง (และโลก) ..... ใครอยากรู้รายละเอียด ตามไปคุยกับ “เจี๊” ได้ที่ “บองมาเช่” ..... เมื่อพูดถึงการเลือกตั้ง ส.ส. ก็อดพูดถึงการสรรหา ส.ว. ไม่ได้ เนื่องจาก “คนสื่อ” ทั้งประเทศ กำลังลุ้นว่า ..... สมาชิกสภาสูงชุดใหม่ “คนสื่อคนไหน” จะได้รับการเสนอชื่อให้เป็นตัวแทนสื่อเข้าไปนั่งเก้าอี้อันทรงเกียรติ ..... “ปราเมศ เหล็กเพ็ชร” นายกสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย พูดชัดเจนว่า ..... สมาคมนักข่าวฯ ไม่เสนอชื่อสมาชิกคนใด

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมกับสมาคมเครือข่ายหนังสือพิมพ์วิทยุ และสื่อออนไลน์ภาคอีสานและ สสส. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาศักยภาพสื่อมวลชนภาคอีสาน เรื่องนักข่าวมือถือ มืออาชีพพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่ รร. เพชรเกษมแกรนด์ จ.สุรินทร์ เมื่อวันที่ 23 - 25 พ.ย. 2561

เข้ารับการสรรหา โดยมีมติร่วมกันในหมู่มวลชนกรรมกรฯ ว่า เพื่อให้การทำหน้าที่สื่อเป็นไปอย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพ และปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกมัดใดๆ ..... สมาคมฯ จึงตัดสินใจไม่เสนอชื่อใครในครั้งนี้ ..... นี่คือ “จุดยืน” ที่ชัดเจนของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย โดยได้ออกเป็นแถลงการณ์ไปก่อนหน้าแล้ว ..... ส่วนคำถามจากผู้คนจำนวนไม่น้อยว่า คนสื่อจะอยู่กันอย่างไรในปี 2562 “ผศ. นันทวิช เหล่าวิชยา” อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ให้สัมภาษณ์รายการวิทยุ “รู้ทันสื่อกับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” ..... รายการสำหรับคนวงกรสื่อ และผู้ที่ต้องการรู้ทันสื่อ ทางสถานีวิทยุ เอฟเอ็ม 100.5 อสมท. .... และฟังผ่าน “เน็ต” ได้ทั่วประเทศ ทุกวันเสาร์ บ่ายโมงถึงบ่ายสองโมงว่า คนสื่อ หรือ คนที่กำลังล่าเรียนอยู่ในสายสื่อ “ต้องไม่ยิงธนูเพียงดอกเดียว” ..... โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์

ของประเทศไทยในขณะนี้ เพราะมีโอกาสพลาดเป้า หรือพลาดฝันสูงมาก ..... ดังนั้น ถ้าเห็นว่ปัจจัยรอบตัวหนักหนาสาหัส ก็ต้องเตรียมยิงดอกที่สองหรือสาม นั่นคือ การมองหา “งานข้ามสาย” เช่น ..... สายงานนักวิเคราะห์ข้อมูล

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมกับเครือข่ายบรรณารักษารักษ์หนังสือพิมพ์ภาคเหนือ 17 จังหวัดและ สสส. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาศักยภาพสื่อมวลชนภาคเหนือ เรื่องนักข่าวมือถือ มืออาชีพพัฒนาคุณภาพชีวิต สู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่ห้องประชุม เทศบาลจังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 8 - 10 ธ.ค. 2561

หรือนักประมวลข้อมูล ฯลฯ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับงานในสายสื่อโดยตรง.....นักข่าวรุ่นพี่หลายคนผันตัวเองเข้าสู่วงการหุ้น พร้อมมี “ไลเซนส์” ติดตัวทำมาหากินกันไม่ใช่น้อย ..... เช่น “พราวพรรณ มหากันธา” อดีตนักข่าวสายหุ้น น.ส.พ.ฐานเศรษฐกิจ ..... นิเทศฯ จุฬาฯ ห้องเดียวกับ “อ.ปุย-รศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล” ผอ.ไทยพีบีเอส.... “พราวพรรณ” ผ่านการสอบเป็นเจ้าหน้าที่แนะนำการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ไลเซนส์ โดยใช้วุฒินิติศาสตร์กับประสบการณ์ในสนามข่าว ไปสมัครสอบ.....ปัจจุบัน “พราวพรรณ” ทำงานอยู่ในบริษัทหลักทรัพย์และทำมาแล้วเกือบ 30 ปี ..... นี่คือนักข่าวตัวอย่าง ..... หรือหากใครที่ไม่ได้เรียน หรือไม่ได้จบนิเทศฯ-วารสาร แต่หลงใหลได้ปลื้มกับงานสายนี้ ..... ก็สามารถพาตัวเองเข้าร่วม “แจม” กิจกรรมกับเพื่อนๆ ในสายงานนี้ได้ ..... โดยนำวิชาความรู้ที่ตัวเองเรียนมา หรือกำลังเรียนอยู่ไปทำงานร่วมกันกับคนสื่อ ..... “คนสื่อจะทำบัญชีเก่งกว่านักบัญชี” หรือ “คนสื่อจะรู้เรื่องกฎหมายดีกว่าคนจบนิติฯ” ได้จ๋ย ..... หลายมหาวิทยาลัยเริ่มนำ “วิธีการนี้” มาใช้อย่างจริงจังแล้ว ..... พูดถึงเรื่องการปรับตัว มีอีก 1 คนที่ต้องพูดถึง นั่นคือ “อดิศักดิ์ ลิ้มปัฐพัฒนกิจ” อดีตเบอร์ใหญ่ค่ายเนชั่น ที่วันนี้ยังไม่ยอมหยุด ..... แถมมีแนวคิดดีๆ มาฝากคนสื่อ นั่นคือ “เฮีย” บอกว่า คนข่าววันนี้ต้องพัฒนา .... พัฒนาตัวเองไปสู่การเป็น “Data Journalist” พร้อมอธิบายยาวยืด ..... จากนั้น “เฮีย” ก็ประกาศรับสมัคร “ผู้ที่ต้องการทำงานด้านสื่อ” และมีความสามารถหรือมีความสนใจงานสืบค้นข้อมูล นี่แสดงว่า “เฮีย” กำลังมีงานใหญ่ กระนั้นหรือ ? ..... ส่วนใครอยากเป็น “Data Journalist” และไม่รู้จะเริ่มตรงไหน ก็ลองปรึกษา “พรอณี อมรวิฑูรพนิช” บก.รายงานพิเศษ น.ส.พ. คม ชัด ลึก ดู ..... “บก.พรอณี” มีคำอธิบาย รวมทั้งแนวทางการทำงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “Data Journalist”

เพียง ..... ขณะที่ “ดร.เอกชัย เหลืองสะอาด” บก.หน้าหนึ่ง น.ส.พ. สยามรัฐ ในฐานะ “นายกสมาคมผู้สื่อข่าวด้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)” คนนี้ก็พัฒนาแบบไม่หยุดยั้งเช่นกัน.....แต่เป็นการพัฒนางานข่าวด้านสืบสวนสอบสวน หรือ investigative..... โดย 15 มกราคม 2562 ประกาศเปิดตัว “สำนักข่าวด้านคอร์รัปชัน” หรือ ACNThailand ..... นี่ยังว่า นอกจากจะตามล่าหาประเด็นไม่ไปรังไร หรือตีแผ่ความไม่ชอบมาพากลที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันแล้ว..... “ACNThailand” ยังจะเป็นที่พึ่งพิงให้กับเหยื่อข่าว “รุ่นเก่า” ทั้งหลายอีกด้วย ..... รายละเอียดเป็นอย่างไร “น้าบุตรดา-บุตรดา ศรีเลิศชัย” ผู้ซึ่งรับโทรศัพท์จาก “ดร.เอก” อยู่บ่อยครั้ง คงพอให้คำตอบได้ ..... วันนักข่าวป็นี่ชัดเจนแล้วว่า ยังคงมีกิจกรรม “ประกวดข่าว-ภาพข่าว” ดังเช่นทุกปี โดยมูลนิธิศรียา อมรินทร์กุล ..... รวมทั้งการประกวด “ข่าวอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ของชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ประจำปี 2561 ..... ซึ่งผู้จัดได้เตรียมเงินรางวัลสำหรับผู้ชนะไว้รวมกว่า 3 แสนบาท ..... ใครสนใจก็สามารถส่งผลงานได้ จนถึงวันที่ 15 มกราคม 2562 และจะประกาศผลการตัดสิน รวมทั้งมอบรางวัลกันในวันที่ 5 มีนาคม 2562 รายละเอียดเพิ่มเติม หาได้จาก www.tja.or.th ..... คนหนังสือพิมพ์สะท้อนอีก ล่าสุดก่อนสิ้นปี 2561 .... “ยักษ์ใหญ่ไทยรัฐ” .... แจกพนักงานให้เข้าร่วมโครงการ “ลาออกโดยสมัครใจ” พร้อมชดเชยให้สูงสุด 300 วัน ..... ขณะที่ไทยทีวีสี ช่อง 3 ก็มีเรื่องแบบนี้ไปแล้วก่อนหน้า ..... ส่วน “สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์” ประกาศปิดตำนานที่มากกว่า 66 ปี โดยจะขอลงแผงอีก 2 ฉบับสุดท้าย คือ ศุกร์ที่ 28 ธ.ค. 61 และศุกร์ที่ 4 ม.ค. 62 .... สุดท้าย-ท้ายสุด.....เทศกาลปีใหม่หรือเทศกาลของขวัญ ผ่านมาแล้วผ่านไปแต่ “แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” เรื่อง “การรับของขวัญ ของรางวัล และสิ่งมีค่าจากแหล่งข่าว” ยังคงเป็นกฎเหล็กที่มวลสมาชิก ต้องประพฤติและปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป เพื่อการดำรงไว้ซึ่งจริยธรรมและจรรยาบรรณในอาชีพของคนข่าว ..... โชคดี - มีกำลังใจ ในปี 2562 ครับ ..... “คนคลองห้า”

สภาการหนังสือพิมพ์ฯร่วมกับองค์กรสิทธิมนุษยชนจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับสื่อมวลชน” เมื่อวันที่ 3 - 5 ธ.ค. 2561 ที่ รร. ดวงตะวัน เชียงใหม่

นายชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ-ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมแสดงความยินดีครบรอบ 19 ปี นสพ. โลกวันนี้ โดยมี นางเครือวัลย์ ประเสริฐราชกิจ ผู้ช่วยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เป็นผู้รับมอบ ณ อาคารสำนักงาน นสพ.โลกวันนี้ เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 2561

นายชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ-ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมแสดงความยินดีครบรอบ 24 ปี นสพ. สยามธุรกิจ โดยมีนางวัชรภรณ์ เวชกุล รองประธานกรรมการบริหาร เป็นผู้รับมอบ ณ อาคารสำนักงาน นสพ. สยามธุรกิจ เมื่อวันที่ 19 ธ.ค. 2561

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ นายพีรวัฒน์ ชาติธรรมโม นายกสสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ร่วมแสดงความยินดีครบรอบ 21 ปี นสพ. ประชาคม โดยมีนายสมศักดิ์ ถนัดช่วง เจ้าของบรรณาธิการ เป็นผู้ให้การต้อนรับ ณ พิพิธภัณฑสถานเมืองอุดรธานี จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ 21 ธ.ค. 2561

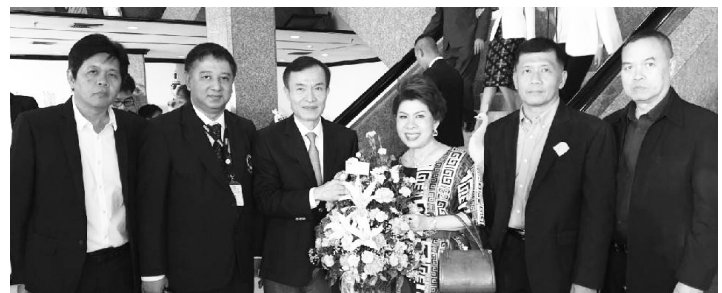
นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และคณะ แสดงความยินดีครบรอบ 28 ปี นสพ. ผู้จัดการรายวัน 360° โดยมี นายสุวิชา เพียรราษฎร์ บรรณาธิการบริหาร เป็นผู้รับมอบ ณ อาคารสำนักงาน นสพ.ผู้จัดการรายวัน 360° เมื่อวันที่ 6 พ.ย. 2561

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นายชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการฯ และนายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ-ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ คุณยายกิมหว่า ถานบุรี มารดา ดร.นภัสนันท์ พรธมนิกา ประธานกรรมการ บริษัท ดาราเดลี จำกัด เมื่อวันที่ 26 ธ.ค. 2561 ณ วัดพระศรีมหาธาตุ

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และคณะ แสดงความยินดี 22 ปี หนังสือพิมพ์ภาคใต้ไฟท์ส โดยมีนายภูวสิษฐ์ สุขใส บรรณาธิการ เป็นผู้รับมอบ ณ สยามนครินทร์ แกรนด์ คอนเวนชั่น อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 10 พ.ย 2561

นางสาวนัตยา เชษฐโชติรส รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นายชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการ นายณัฐศักดิ์ ลิมเจริญ กรรมการ และ นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการ - ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ มอบดอกไม้แสดงความยินดี เนื่องในโอกาส ครบรอบ 99 ปี "วันกำเนิด วัชรพล" ประจำปี 2561 โดยมีนายสรจวบ วัชรพล บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นผู้รับมอบ ณ สำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 2561

กระจกเงา

รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตนิเทศศาสตร์ในยุคดิจิทัล ปัญหาท้าทายของสถาบันการศึกษา

มีคำถามอยู่เสมอว่า สถาบันการศึกษา จะผลิตบัณฑิตให้เป็นคนไทยยุค 4.0 ใน ศตวรรษที่ 21 นี้ได้อย่างไร?

จากการที่รัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อเป็นกรอบ ในการพัฒนาประเทศระยะยาว โดยมีเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การที่จะพัฒนาคนไทย ไปสู่ประเทศไทย 4.0 ได้นั้น จำเป็นจะต้องสร้าง ทักษะและองค์ความรู้เกี่ยวกับ IT เทคโนโลยี การผลิต การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ที่เกี่ยวข้องกับสายการผลิตคิดค้นนวัตกรรม และทักษะด้านความคิด (รายละเอียดเพิ่มเติม <https://goo.gl/6gXxhb>)

ในส่วนของการผลิตบัณฑิตด้านนิเทศ ศาสตร์ในปัจจุบันจึงต้องมีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ การพัฒนาคนไทยเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่ง ต้องมีทักษะดัง 5 ประการข้างต้น

เนื่องด้วยนิเทศศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพและการดำรงตน อยู่ในสังคมทุกแขนง จึงถือได้ว่า นิเทศศาสตร์ นั้นเป็นศาสตร์แรก ๆ ของการดำเนินชีวิตของ มนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อเทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทกับการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทย มากขึ้น นักนิเทศศาสตร์ควรเปลี่ยนแปลงและ ปรับตัวไปพร้อม ๆ กับการหลอมรวมสื่อโดยการ นำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในด้านการ สื่อสารเพื่อตอบโจทยความต้องการของ กลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การใช้ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) อาทิ Facebook Twitter YouTube และ Website ในการนำเสนอเนื้อหาสาระต่าง ๆ เป็นต้น

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรม

สื่อจากยุคอนาล็อกสู่ยุคดิจิทัล สื่อเก่าถูก คุกคามจากสื่อออนไลน์เป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่ได้ หมายความว่าสื่อเก่าจะหายไปสังคมไทย เพียง แต่สื่อเก่าต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการ นำเสนอให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้รับสารมากยิ่งขึ้น ทำให้สถาบัน การศึกษาที่มีการเรียนการสอนหลักสูตร นิเทศศาสตร์ต้องปรับหลักสูตรให้เน้นการ พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ อาทิ การทำงานกับ คน ภาษาอังกฤษ การบริหารเวลา การบริหาร เงินส่วนบุคคล ด้านไอทีและเทคโนโลยี ความ ชำนาญเฉพาะทาง และการพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ โดยเน้นการเรียนรู้พฤติกรรม การ รับสื่อของผู้รับสารที่กำลังเปลี่ยนแปลงจาก Passive ผู้ Active การปรับตัวเพื่อให้อยู่รอด ของสื่อในยุคปัจจุบันและในอนาคตโดยไม่ ละทิ้งมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณ จริยธรรม และบทบาทของสื่อกับการแสดงความรักและ รับผิดชอบต่อสังคมในอนาคต นอกจากนี้ยังต้องทำความ เข้าใจตลาดแรงงาน ความนิยมของสาขาวิชา นิเทศศาสตร์ในอนาคต ว่าจะยังน่าสนใจและ เป็นตัวเลือกในการศึกษาต่อหรือไม่ และจะ ปรับตัวอย่างไรเพื่อเตรียมพร้อมในการรับมือ กับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น อีกต่อไป

ในอนาคตอันใกล้นี้ Consumer Insight จะเป็นเรื่องที่ทุกสาขาวิชาควรให้ความสำคัญ มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพสื่อมวลชน ที่มีหน้าที่ขึ้นนำสังคม ก็ยิ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษา ผู้รับสาร (Receiver) ไม่ใช่เพียงเพื่อตอบสนอง ทุกความต้องการของผู้รับสารเท่านั้น แต่ยังต้อง รู้จักผู้รับสารให้มากยิ่งขึ้นและต้องสร้างเนื้อหา สาร (Message) ที่ตรงกับความต้องการ รวมถึง สามารถเข้าถึงผู้รับสาร (Receiver) ได้ เพื่อนำ

ไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคม

แม้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือจะกลายเป็นสื่อในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการ สื่อสารและเสริมสร้างความเข้มแข็งในเชิง ข้อมูลข่าวสารให้กับสังคมอย่างกว้างขวาง ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและการสื่อสาร ทำให้เกิดการหดตัวของมิติเรื่องเวลาและพื้นที่ ทำให้เวลาในการทำกิจกรรมสังคมของมนุษย์ โลกย่นย่อลง โดยเฉพาะในแง่มุมที่แตกต่างจาก สื่อกระแสหลัก เกิดเป็นเครือข่ายสื่อสังคมอันเป็น การสื่อสารรูปแบบใหม่ที่ส่งผลสะท้อนต่อการ สื่อสารรูปแบบเดิมที่มีอยู่ แต่การเรียนการสอน ยังคงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับปรัชญาวิชาชีพ นิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานอันสำคัญต่อการ ประกอบอาชีพนักนิเทศศาสตร์ ไม่ว่าจะอยู่ใน องค์กรในสาขาใด ผ่านช่องทางใดก็ตาม

ตราบดีที่อิทธิพลของสื่อมวลชนยังคง อยู่ ตราบนั้นศาสตร์แห่งนิเทศศาสตร์ก็จะยังคง อยู่เพื่อเป็นสายใยประสานสังคม เป็นกลไก พันเพลิงในการขับเคลื่อนสังคมให้ไปสู่ทิศทาง ที่ดีงามเหมาะสม ตามบริบทของสังคมโลก โดยที่ สื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในการทำ หน้าที่เป็นสื่อมวลชนเพิ่มมากขึ้นในยุคดิจิทัล ซึ่งมีบทบาทในการทำหน้าที่หลายประการ

อาทิ การกระตุ้นประชาชนให้มีส่วนร่วมกับการ เข้าสู่ยุคดิจิทัล การให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับ การเข้าสู่ยุคดิจิทัลแก่ประชาชน การแสวงหา ความจริงทุกรูปแบบ เปิดกว้างและพัฒนาตนเอง ให้ทันสมัย ทำหน้าที่อย่างเข้มข้นเสนอข้อเท็จจริง ทุกมิติและรอบด้าน โดยต้องพยายามผลักดัน ความต่างเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกันได้ ทั้งหมด นี้จึงเป็นโจทย์ใหญ่และเป็นความท้าทายของ สถาบันการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ที่จะต้อง หล่อหลอมและผลิตบัณฑิตนิเทศศาสตร์ที่เก่ง ดี และมีความสุขเพื่อเข้าสู่วงการวิชาชีพนิเทศศาสตร์ ได้อย่างสมบูรณ์แบบต่อไป ■

วิกฤตสื่อสิ่งพิมพ์จีนกับการอนุรักษ์

นาย ชิงหยวน เจิ้น (นที) ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท ชิงเสียนเยอะเป้า จำกัด กล่าวถึงกรณีหนังสือพิมพ์ชิงเสียนเยอะเป้าว่า ถ้าเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ไทย ในรูปแบบของเนื้อหา เราก็เปรียบเหมือนกับ หนังสือพิมพ์ไทยทั่วไป จะมีการแบ่งหน้าข่าวแต่ละประเภท ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม บันเทิง และอื่นๆ ซึ่งในปี 2562 หนังสือพิมพ์ชิงเสียนเยอะเป้า จะมีอายุครบ 70 ปี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ชิงเสียนเยอะเป้าเอง ได้มีการเปลี่ยนแปลง การบริหารที่สืบทอดกิจการมากกว่า 3ชั่วอายุคน

ปัจจุบันมีการเติบโตของเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม ไม่ว่าจะเป็นระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อโซเชียลมีเดีย ต่างๆ ทำให้หนังสือพิมพ์ได้รับผลกระทบโหมขนาลดลง พฤติกรรมการบริโภคข่าวสารของคนเปลี่ยนแปลง กระทั่งยอดจำหน่าย จึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดด้วยการเพิ่มแพลตฟอร์มใหม่ๆ เช่นเว็บไซต์ข่าว พร้อมเสนอการขายแพ็คเกจ แบบ “เหมารวม” โดยให้ผู้อ่านเป็นสมาชิก หนังสือพิมพ์แบบจับต้องได้ และบทความที่อ่านผ่านแอปพลิเคชัน และเว็บไซต์ ตลอดจนการปรับโครงสร้างต้นทุน โดยหันมาใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น แทนการพิมพ์หนังสือพิมพ์ในจำนวนมาก

ในช่วงระยะ 6-7 ปีที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ชิงเสียนเยอะเป้า ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของตัวหนังสือ จากตัวเต็มที่ถูกผู้อ่านเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มีอายุ มาเป็นตัวย่อ เพื่อรองรับ และขยายฐานของผู้อ่านกับกลุ่มคนจีนแผ่นดินใหญ่ทั่วโลก ที่สามารถอ่านได้ รวมถึงคนจีนจากสิงคโปร์ กับมาเลเซีย นอกจากนี้การตลาด เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเน้น เพื่อสร้างมูลค่า “แบรนด์” ของตัวเอง ก็ยังถือความได้เปรียบอยู่ หารายได้เพิ่มจากช่องทางอื่นๆ เช่นการจัดอีเวนต์ ร่วมกับการสร้างเครือข่ายพันธมิตร ซึ่งเป็นการลดต้นทุนอีกทางหนึ่ง

ด้านนายสมนึก กยววัฒนกิจ กรรมการผู้อำนวยการ นสพ.ตงฮั่วยิตเป้า กล่าวว่า

ผลกระทบอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่อธุรกิจต่างๆ ที่รุนแรงและรวดเร็ว ทำให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ไม่ว่าจะธุรกิจการเงิน การธนาคาร หรือธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์จัดเป็นธุรกิจแรกๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จากการปิดตัวลงของสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั่วโลก และการเลิกจ้างขององค์กรสื่อขนาดใหญ่ของไทยเช่น สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3 หรือล่าสุดหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ไทยรัฐ

ปัจจุบันสื่อภาษาจีนในประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน แม้จะไม่รุนแรงเท่าสื่อภาษาไทย สืบเนื่องจากผู้อ่านสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาจีนเป็นกลุ่มเฉพาะ ทำให้ข่าวสารหลายด้านไม่สามารถหาอ่านได้จากสื่อออนไลน์ทั่วไป หากแต่การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีออนไลน์ กลับเป็นช่องทางและโอกาสของหนังสือพิมพ์จีนในไทยสามารถขยายตลาดของผู้อ่านสู่ตลาดชาวจีนทั่วโลก จากเดิมที่มีผู้อ่านอยู่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่การขยายฐานผู้อ่านของสื่อภาษาจีนของไทยสู่ผู้อ่านชาวจีนทั่วโลกนั้น สื่อภาษาจีนของไทยต้องเจอคู่แข่งจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ไต้หวัน ฮองกง และประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีทุนใหญ่และแข็งแกร่งกว่า อันเป็นอุปสรรคสำคัญ ขณะเดียวกัน ความสำคัญและความสนใจข่าวของประเทศ-ไทยในสังคมโลก กลับไม่เป็นที่สนใจมากนัก

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วและรุนแรง กลายเป็นสิ่งที่ทำลายและนำหวาดกลัวต่อความอยู่รอดของสื่อภาษาจีนของไทย จึงทำให้สื่อภาษาจีนของไทยจะต้องเร่งปรับตัว สร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กร รวมถึงการหาพันธมิตรทางธุรกิจไม่ว่าในหรือต่างประเทศ เพื่อหาโมเดล ทางธุรกิจใหม่นอกจากหนังสือพิมพ์และข่าวออนไลน์ที่จะทำให้องค์กร สามารถฝ่าการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและอยู่ได้อย่างมั่นคง

ขณะที่นางผุสดี คีตวรรณภู อธิบดีบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ชิงเจี้ยนเยิน หนึ่งในหนังสือพิมพ์ภาษาจีนในประเทศไทยที่อยู่

มายาวนานเช่นกัน เคยให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าวอิศราว่า “หนังสือพิมพ์จีน” ไม่มีวันตาย! เนื่องจากลักษณะพิเศษของหนังสือพิมพ์จีนไม่ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่การบริหารของวงการหนังสือพิมพ์จีนค่อนข้างจะยึดติดกับประเพณีเก่าๆ เช่น การจัดจำหน่ายจะไม่ค่อยมีวางแผง จะไม่มีหนังสือพิมพ์จีนเหลือกลับมา ต้องซื้อขาดจากที่โรงพิมพ์

คนขายจะต้องรู้ว่า วันๆ หนึ่งมีคนมาซื้อกี่ฉบับ มีขายประจำ ไม่นิยมซื้อเผื่อ หลายฉบับว่าตามแผงหนังสือไม่เห็นมีเลย นั่นเป็นเพราะเขาไม่มีนโยบายไปวางแผง

ลักษณะอีกอย่างคือ มีทั้งความร่วมมือและไม่ค่อยสามัคคีกัน ทำให้ต่างคนต่างอยู่ก็ค่อนข้างลำบาก เช่น หนังสือพิมพ์บางฉบับอยากขึ้นราคา แต่ก็ไม่กล้าขึ้น เพราะมีบางฉบับไม่อยากขึ้น กลัวขึ้นแล้วขายได้น้อยลงค่าโฆษณาที่เช่นกัน หลายฉบับบอกว่าควรขึ้น แต่ก็ไม่สามารถขึ้นได้ เพราะบางฉบับก็ไม่ขึ้น ทำให้โฆษณามีราคาใกล้เคียงกัน เรียกได้ว่าค่าหนังสือพิมพ์ ค่าโฆษณา ไม่ได้มีการปรับปรุงเลย ส่วนการจัดจำหน่ายตลอดเวลาที่ผ่านมา มีสมาคมผู้จัดส่งหนังสือพิมพ์จีน แต่ตอนนี้สมาคมก็อ่อนแออ่อนแอมากแล้ว ไม่ค่อยมีอิทธิพลเท่าไรจากหลายสิบปีก่อนที่มีอิทธิพลมาก

ปัจจุบันมีหนังสือพิมพ์ภาษาจีนที่วางจำหน่ายในประเทศไทย จำนวน 6 ฉบับคือ 1.หนังสือพิมพ์ชิงเสียนเยอะเป้า 2.หนังสือพิมพ์ตงฮั่วยิตเป้า 3.หนังสือพิมพ์เกียฮังตงจ้วน (ศิรินคร) 4.หนังสือพิมพ์ภาษาจีนสากล (ชื่อเจียฮั่วเป้า) 5.หนังสือพิมพ์เอเซียนิวส์ และ 6.หนังสือพิมพ์ชิงเจี้ยนเยิน.

บทบาทสื่อและการรับมือสงครามข่าวสารช่วงการเลือกตั้ง

นักวิชาการห่วงความสมดุลของข้อมูลโลกโซเชียลมีเดีย โดยเฉพาะข่าวลวง ใ้สืตี่ไซ่ ตั้งความหวังสื่อมวลชนที่ใช้ออนไลน์ทำหน้าที่คานดุล นำเสนอข้อมูลอย่างเป็นกลาง

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จัดเวทีเสวนาเสวนา Media Forum ครั้งที่ 6 เรื่อง “บทบาทสื่อและการรับมือสงครามด้านข้อมูลข่าวสารช่วงการเลือกตั้ง” ที่สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 18 ธันวาคมที่ผ่านมา โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมหลากหลายภาคส่วน ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ นักวิชาการ รวมทั้งภาคประชาสังคม

ผศ.พิจิตรา สีคาโมโต หัวหน้าภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงความหวังไปถึงสถานการณ์การเลือกตั้งครั้งนี้ที่หลายคนวิเคราะห์ว่าจะอยู่บนฐานของสื่อออนไลน์ เพราะผู้รับข้อมูลข่าวสารย้ายตัวเองไปอยู่แพลตฟอร์มออนไลน์มาก ถือเป็นช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารที่สะดวกสบายสุด ทั้งทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น

“ระยะเวลากว่าจะถึงเลือกตั้ง มีเวลาประมาณ 2 เดือน จะเห็นข้อมูลจำนวนมากก่อนคนลงคะแนนเสียง มีระยะเวลารับรู้ข่าวสารในเวลาจำกัด ดังนั้น ความสมดุลของข้อมูลข่าวสาร โลกโซเชียลมีเดียจะตอบโจทย์ได้มากน้อยขนาดไหน” ผศ.พิจิตรา กล่าว พร้อมแสดงความกังวลว่า ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลลวง ใ้สืตี่ไซ่ จะมากขึ้นก่อนช่วงนักก่อนการเลือกตั้ง ซึ่งไม่แน่ใจว่า ข่าวลวงที่แพร่กระจายไปนั้น จะมีข่าวที่แก้ออกมาทันก่อนลงคะแนนหรือไม่

เสวนา : บทบาทสื่อและการรับมือสงครามข่าวสารช่วงเลือกตั้ง

ผศ.พิจิตรา กล่าวอีกว่า ช่วงการเลือกตั้งเป็นช่วงอันไหว เรื่องของข้อมูลข่าวสาร ตรงนี้ทำอย่างไรให้สมดุล สมบูรณ์ โดยเฉพาะ ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนควรได้รับการนำเสนออย่างเท่าเทียมกัน

“การสื่อสารของคนทั่วไปช่วงการเลือกตั้งจะมีการโพสต์แสดงอารมณ์ออกมามากขึ้น ฉะนั้นจึงหวังว่านักข่าว หรือสื่อมวลชนที่ใช้สื่อออนไลน์ จะเข้ามาทำหน้าที่เสนอข้อมูลอย่าง

เป็นกลาง รวมไปถึงผู้มีอิทธิพลในโลกออนไลน์ ทั้งดารา เซเลบ จะเข้ามามีบทบาททำให้ข่าวสารเลือกตั้งนั้นถึงผู้บริโภคในวงกว้างขึ้น”

ขณะที่ดร.เอกพันธุ์ ปิณฑวณิช ผู้อำนวยการสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า สังคมประชาธิปไตย ข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญต่อการตัดสินใจต่อการใช้อำนาจของตัวเอง การที่สังคมได้รับข้อมูลข่าวสารก็ต้องดูประเภทข่าวสารว่ามีประเภทอะไรบ้าง

“ผมไม่แคร์ความเป็นกลางของสื่อเท่าไร เพราะมนุษย์ดำรงความเป็นกลางยาก แต่เราจะทำอย่างไรให้ความไม่เป็นกลางของข้อมูลข่าวสารนั้น ผู้บริโภคข่าวสารสามารถเสพข่าวนั้น แบบไม่เอนเอียง หรือไม่มีวิจรรย์ญาณ โดยผมยังเชื่อว่า สังคมไทยเติบโตมาระดับหนึ่งแล้วสามารถแยกข้อเท็จจริง เลือกเนื้อหาได้ไม่ยาก”

ด้าน ดร.สตีเฟน ธนาธิโชติ นักวิจัย สถาบันพระปกเกล้า กล่าวถึงสงครามข่าวสารช่วงการเลือกตั้ง จะเป็นครั้งแรกที่ “สนามรบ” หลักอยู่ที่ Social media พร้อมมองว่า ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งที่มีอยู่อย่างเกลื่อนกลาด ง่าย มีเยอะ เข้าถึงได้ แต่เครื่องไม้เครื่องมือกลับไม่สัมพันธ์กัน ดังนั้น คนเก่งเทคโนโลยี เก่งวิเคราะห์การเมือง คนค้นข้อมูลเก่ง อาจต้องร่วมมือกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ขึ้นมา

สอดคล้องกับที่นายปรเมศวร์ มินศิริ กรรมการผู้จัดการบริษัท บัณฑิต เซ็นเตอร์ หรือ Kapook.com แสดงความเห็นว่ามีสื่อแต่ละสื่อมีจุดเด่นของตัวเองไม่เหมือนกัน การรักษาจุดเด่นจึงเป็นเรื่องสำคัญ ช่วงการเลือกตั้ง สื่อแต่ละแห่งก็สามารถร่วมมือกันทำงานด้วยกันได้ เพื่อให้เกิดพลังอะไรบางอย่าง เช่น เรื่องไหนยังไม่เป็นกระแส ก็ตั้งแฮชแท็ก เป็นต้น

นางสมศรี หาญอนันท์สุข กรรมการองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย กล่าวว่า เวลามีการเลือกตั้งทุกประเทศก็จะพูดถึงสงครามข้อมูล

ข่าวสารเลือกตั้งเหมือนกันหมด โดยเฉพาะออนไลน์ที่将有ความเข้มข้นช่วงการรณรงค์ และช่วงการเลือกตั้ง ฉะนั้นที่สื่อเองต้องจับมือกันทำงาน ไม่ควรทำงานแข่งกันเอง

“ช่วงการเลือกตั้ง มีทั้งข่าวดี ข่าวลวง ข่าวปลอม ข่าวเพียงครึ่งเดียว ข่าวโยนหินถามทาง สื่อก็ต้องเช็คกันเองด้วย ใช้เวลาช้านหน่อย ขอให้ความแม่นยำ ขณะเดียวกันก็จะมีข่าวแบบการสาดโคลน นำอดีตของแต่ละพรรคมารื้อฟื้น ซึ่งสื่อต้องไม่ไปร่วมสร้างให้เกิดความขัดแย้งขึ้นมาอีก” นางสมศรี กล่าว

ขณะที่ นพ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชรระ อดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวถึงการทำหน้าที่สื่อว่า อยากให้นำเสนอข้อมูลข่าวสารช่วงการเลือกตั้งเชิงนโยบายสาธารณะ มากกว่าเรื่องส่วนตัวบุคคล หรือปลุกกระดมมวลชน แบ่งฝักแบ่งฝ่าย และควรเปิดพื้นที่สาธารณะระดับประเทศ

“โลกใหม่สื่อออนไลน์ต้องขับเคลื่อนให้เกิดประโยชน์สาธารณะจริงๆ ไม่ว่าจะเลือกตั้งก็ครั้งไม่ควรเกิดขึ้นภายใต้ความรุนแรงและความสูญเสีย”

นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และอดีต กสทช. แสดงความเป็นห่วงการตรวจสอบสื่อโซเชียลมีเดีย ทั้งไลน์ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ กับความรับผิดชอบต่อสังคมว่า ทำอย่างไรให้แพลตฟอร์มเหล่านี้มีความโปร่งใส มีการคานดุลเกิดขึ้น เปิดการเจรจากับภาคสังคม ซึ่งเราต้องเรียกร้องความรับผิดชอบบริษัทข้ามชาติเหล่านี้ด้วย

สุดท้ายนายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ กล่าวถึงบทบาทของสภาการฯ จะร่วมมือกับองค์กรสื่อทำไ้สืตี่ไซ่ แนวปฏิบัติการใช้โซเชียลมีเดียของสื่อ รวมถึงคู่มือการทำข่าวช่วงการเลือกตั้ง เพื่อให้ไม่ให้เกิดจริยธรรมจากการเสนอข่าวเลือกตั้ง ■

1 ปีสภากรฯ (ต่อจากหน้า 1)

ระดมความคิดเห็นเพื่อปฏิรูปและกำหนดแนวทางการทำงานของคณะกรรมการบริหารฯ มุ่งเน้นนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ให้ผู้บริโภค และประชาชนรับรู้บทบาทหน้าที่ขององค์กร ปรับปรุงการทำงานที่กำกับดูแลกันเองให้ชัดเจนผ่านคณะกรรมการจริยธรรมที่ยกระดับมาจากคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์ ตอกย้ำจุดยืนการออกกฎหมายปฏิรูปสื่อต้องยึดบนหลักการกำกับดูแลกันเอง ไม่มีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง

ในรอบปีที่ผ่านมาสภากรฯ ได้จัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสื่อในด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด เช่นกรณี ของ Fake News หรือข่าวลวง ปัญหาที่ต้องจัดการด้วยองค์ความรู้เนื่องจากช่วงทศวรรษที่ผ่านมาอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีวิวัฒนาการก้าวกระโดด โดยเฉพาะหลังการเกิดขึ้นของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ต่าง ๆ ยิ่งในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา มีการเปิดให้บริการ Streaming ผ่าน Smart Phone ยิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการสื่อมวลชนเป็นอย่างมาก จากที่เคยเป็นผู้เสพสื่อเพียงอย่างเดียวก็กลายเป็นผู้ผลิตสื่อไปด้วยในขณะเดียวกัน ทว่าภายใต้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกลับนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม และปัญหาข่าวปลอม (Fake News) ที่มีมากขึ้น เนื่องจากผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยยังปรับตัวไม่ทันต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างก้าวกระโดด ผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ขาดการตรวจสอบและหลงเชื่อข่าวหลอกลวง ทั้งยังขาดองค์ความรู้ที่จะใช้แยกแยะว่าเนื้อหาใดเป็นข้อเท็จจริง เนื้อหาใดถูกแต่งเสริมเติมแต่งขึ้นมาจึงเตือนสื่อออนไลน์ให้ระมัดระวังการนำเสนอข่าวอย่างรอบคอบและตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนเสมอ

รวมถึงการจัดเสวนากรณี “เมจิกสกิน” ถึงการบุกค้นตลาดใหม่ดองเมือง กับคำถามสื่อทำหน้าที่อย่างไร และผู้บริโภคได้อะไร ก่อนมีข้อสรุปว่าสื่อฯ ไม่ให้ความสำคัญกับข่าวนี้ และไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายขององค์การอาหารและยา (อย.) รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของเครื่องสำอางค์ จนต่อมากลายเป็นข่าวใหญ่ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงและจะต้องหาทางแก้ไขโดยด่วน เพราะไม่มีใครทำหน้าที่แทนสังคมได้เท่ากับสื่อ

นอกจากนี้ เมื่อ 11 ก.ค. 61 ที่ห้องประชุม อิศรา อมันตกุล ชั้น 3 สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ถนนสามเสน กรุงเทพฯ สภากรฯ ร่วมกับองค์กรสื่อฯ หลายสำนักได้จัดให้มีการเสวนาวิชาการ “ถอดบทเรียนการทำข่าวถ้าหลวง” มีผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย ทั้งตัวแทนด้านการคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ สมาคมวิชาชีพสื่อ องค์กรกำกับดูแลจริยธรรม กองทุนพัฒนาสื่อ นักวิชาการผู้บริหารองค์กรสื่อ และผู้สื่อข่าวแต่จากการสรุปพบว่าสาระสำคัญที่นำเสนอสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ

กรณีถ้าหลวงนั้นนับเป็นการรายงานข่าวเหตุการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้นในภูมิภาคสื่อใหม่ สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญ แม้แต่สื่อกระแสหลักต้องใช้ช่องทางออนไลน์ในการช่วยรายงานข่าว รูปแบบการนำเสนอจากเดิมถูกเปลี่ยนแปลง มีการจัดรายการพิเศษผ่านระบบออนไลน์ มีการใช้ภาพอินโฟกราฟิกที่เข้าใจได้ง่าย อีกทั้งภาคสนาม ที่แม้ว่าผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนจะมีจุดเน้นในการแสดงทัศนะที่แตกต่างกันและยังมีสื่อเกิดใหม่มากมาย เห็นได้จากที่มีนักข่าวรายงานตัวในพื้นที่กว่า 800 คน

ขณะที่พฤติกรรมของผู้รับสารเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีทางเลือกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผู้รับสารมีความอ่อนไหวทางจริยธรรมสูงเรียกร้องคุณภาพและจรรยาบรรณมากขึ้น ทำให้ภาคประชาสังคมมีความตื่นตัวในการร่วมกันกำกับดูแลการทำงานของสื่อมวลชน

ส่วนการประชุมระหว่างองค์กรสื่อต่างประเทศ สภากรฯ หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ได้จัดประชุมประจำปีสมัยที่ 2 ขึ้นระหว่างวันที่ 19 - 20 กรกฎาคม 2561 ภายใต้การสนับสนุนหลักจากองค์การยูเนสโก, รัฐบาลฟินแลนด์และซีบีบี ในโอกาสนี้สภากรฯ หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ได้เชิญผู้แทนจากสภากรฯ หนังสือพิมพ์แห่งชาติจากประเทศไทย สภากรฯ หนังสือพิมพ์อินโดนีเซีย สภากรฯ หนังสือพิมพ์เมียนมาร์ และสภากรฯ หนังสือปาปัวนิวกินี รวมทั้งผู้แทนจาก Phillipine Press Institute (PPI) หรือสถาบันสื่อฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นองค์กรใหญ่ที่กำกับดูแลสภากรฯ หนังสือพิมพ์ฟิลิปปินส์อีกต่อหนึ่ง ให้เข้าร่วมประชุมและเปิดเวทีเสวนา

หัวข้อหลักของการเสวนาครั้งนี้ก็คือ “Building A Network To Strengthen Media Self-Regulatory Mechanism In Southeast Asia and The Pacific” หรือ “การเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลไกกำกับดูแลกันเองของสื่อในเอเชีย ทั้งนี้ตัวแทนจาก 3 ประเทศทั้งอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และปาปัวนิวกินีต่างเน้นเรื่องโครงสร้างของสภากรฯ หนังสือพิมพ์ในประเทศนั้นๆ ซึ่งคล้ายคลึงกันในเรื่องที่ถูกกฎหมายให้การรับรองการตั้งสภากรฯ หนังสือพิมพ์เพื่อดูแลเรื่องจริยธรรมสื่อ ส่วนตัวแทนประเทศไทยเน้นเรื่องกระบวนการกำกับดูแลกันเองของสื่อไทยโดยเฉพาะการตั้ง Ombudsman ภายในองค์กรสมาชิก

เมื่อวันที่ 1 ส.ค. 2561 มีการจัดประชุมหารือพหุภาคีหัวข้อ “แนวทางการนำเสนอข่าวที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสิทธิมนุษยชนของแหล่งข่าว” มีผู้เข้าร่วมหารือจากหลายฝ่ายเพื่อระดมความคิดเห็นหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยสามารถประมวลเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย 7 ข้อ เช่นการสร้างบรรทัดฐานกลางด้านการนำเสนอข่าวประเด็นอ่อนไหวและผลักดันการรับรองสิทธิที่จะถูกลืม

วันที่ 8 ส.ค. 61 มีการจัดเวทีเสวนา Media Forum ครั้งที่ 1 “วิชาชีพสื่อมวลชนในยุคดิจิทัลก้าวกระโดด : โอกาสและความท้าทาย” ที่ Nexdots (co-working space) I'm Park สามย่าน จุฬาฯ ซอย 9 และเมื่อวันที่ 7 ก.ย. 61 ที่ห้องประชุมชั้น 5 วิทยาลัยนวัตกรรมการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ได้มีการจัดกิจกรรม Media Forum อีกครั้ง ภายใต้หัวข้อ “สิทธิพลเมืองดิจิทัล : อำนาจสื่อในมือใคร” ขึ้น โดยความร่วมมือระหว่างสภากรฯ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ Center for Humanitarian Dialogue วิทยาลัยนวัตกรรมการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการ Media Fun Facts และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีการเน้นย้ำคำว่า “อำนาจสื่อ” และ “สิทธิพลเมือง” สำคัญอย่างไร เพราะในปัจจุบันพลเมืองสามารถเป็นสื่อได้ ทำให้สื่อต้องปรับตัวมาของสิทธิพลเมืองผ่านเรื่องราวของสื่อสารมวลชน จากเสรีภาพสื่อคือเสรีภาพประชาชน จึงเกิดคำถามว่าอำนาจสื่ออยู่ในมือใครกันแน่ และควรมีข้อเสนออย่างไรเพื่อให้พลเมืองดิจิทัลมีประสิทธิเสรีภาพ และมีศักดิ์ศรีมากขึ้น

ต่อมาเมื่อวันที่ 12 - 17 ส.ค. 61 ที่ กรุงเทพฯ - บันดุง ประเทศอินโดนีเซียมีการจัดประชุมร่วมกันในโครงการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์สภากรฯ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ กับสภาสื่อมวลชนอินโดนีเซีย และร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วม (เอ็มไอยู) ฉบับใหม่ โดยระหว่างการพบปะหารือกับองค์กรสื่อ และองค์กรวิชาชีพสื่อ ที่เป็นสมาชิกของสภาสื่อมวลชนอินโดนีเซียต่างให้ความสนใจ ที่จะกระชับความสัมพันธ์กับสภากรฯ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตลอดจนองค์กรสื่อและองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนในประเทศไทยผ่านการแลกเปลี่ยน และการฝึกอบรมผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนของทั้งสองประเทศ

วันที่ 7 พ.ย. 61 มีการจัดเวทีเสวนา Media Forum ครั้งที่ 4 โดยมีการสรุปเนื้อหาการแลกเปลี่ยนการจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อมวลชน โดยภาคสังคมเพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระ และคุณภาพเชิงวารสารศาสตร์ การเสวนาครั้งนี้มีกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมจากหลากหลายกลุ่มทั้งผู้ประกอบการสื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และกลุ่มสื่อใหม่ รวมทั้งผู้แทนจากภาคประชาสังคมและมีผู้ร่วมสังเกตการณ์จากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมเสวนาเห็นด้วยกับหลักการมีกองทุนเพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพของสื่อมวลชน การพัฒนาศักยภาพอย่างครอบคลุม ไม่จำกัดเฉพาะรายใหม่

นอกจากนี้ ในปี 2561 สภากรฯ หนังสือพิมพ์แห่งชาติออกจดหมายเตือนสื่อสมาชิก 5 เรื่อง 3 สื่อ จากจำนวนที่ร้องเรียนทั้งปี 12 เรื่อง เป็นสื่อหนังสือพิมพ์ และออนไลน์ 6 สื่อ โดยตลอดปี 2561 มีเรื่องร้องเรียนเข้ามาที่สภากรฯ หนังสือพิมพ์แห่งชาติจำนวน 12 เรื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งจะเป็นเรื่องที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ทางโซเชียลมีเดีย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพาดหัวข่าว หรือลงภาพข่าวไม่เหมาะสม (อ่านต่อหน้า 10)

1 ปีสภาการฯ (ต่อจากหน้า 9)

และเป็นการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ด้วย ทั้งนี้ ภายหลังจากเข้าสู่กระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้ว กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้มีมติให้ตักเตือนจำนวน 5 เรื่อง คือ

1. เดือน “เว็บไซต์ไทยรัฐ” วันที่ 14 เมษายน 2561 นำเสนอข่าวหัวเรื่อง ‘นาคน้อย’ ราวายพ้อปู เดินบอกละเค็ด ย้ำเผื่อโชคดีรับสงกวานต์ วันที่ 15 เมษายน 2561 หัวเรื่อง “ดวงเฮงบ่อยมาก” จะ อารีสยาม เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในรถ ให้หอยอย่างแม่น!! และวันที่ 1 สิงหาคม 2561 นำเสนอข่าว เรื่อง “เลขเด็ดหญิงใบ้ รวมหอยดังจากทั่วไทย ไม่รวยไม่ได้แล้ว!”

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ วินิจฉัยว่า การเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าว ภาพข่าว ความเห็น และเนื้อหาทั่วไป โดยตระหนักถึงความสำคัญและอรรถประโยชน์ของข่าวต่อสาธารณะ และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อหรือร่ำอาวรณ์ให้คนสนใจในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และขัดต่อแนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลากพนัน พ.ศ. 2561

2. เดือน “เว็บไซต์เดลินิวส์” วันที่ 1 สิงหาคม 2561 นำเสนอข่าวหัวเรื่อง “สุนารี” ปะทะ “มนต์สิทธิ์” ใครดวงเฮง! เป็นการนำเสนอข่าวที่ละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 ข้อ 9 และขัดต่อแนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลากพนัน พ.ศ. 2561

3. เดือนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันจันทร์ที่ 23 เมษายน 2561 ที่เสนอข่าว พาดหัว ‘หนุ่มไลฟ์สด! ซ้อมแฟนสาว ไบหน้ายับเป็น-เครียด บั่นใจ’ โดยมีภาพประกอบเป็นภาพแฟนสาวในสภาพที่ถูกทำร้าย เนื่องจากการนำเสนอภาพประกอบข่าวดังกล่าว ละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีอัตลักษณ์แตกต่างในสังคม

ข้อ 14 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือนำหวาดเสียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ่วงและข้อ 15 หนังสือพิมพ์ที่ส่งเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

4. เดือนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันจันทร์

ที่ 9 เมษายน 2561 นำเสนอข่าว พาดหัว ‘น้องอิน’ ฝ่าฝน จากพายุไปหาสาวทอม โทรงอนกันระหว่างทาง คาดไม่ชินถนนชนสยของ รตนน้ำพแน่นแม่ยังซ็อก เนื่องจากการพาดหัวข่าวดังกล่าวขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 ข้อ 13 และ 5. เดือนหนังสือพิมพ์เอ็กซ์ไซต์ ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 9 - 10 เมษายน 2561 เสนอข่าวพาดหัว “บิณฑ์เปิดปม น้องอินชิงฝ่าฝนหาแฟน” เนื่องจากการขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2559 ข้อ 13 เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องร้องเรียนที่พิจารณาเสร็จแล้ว ได้แก่ 1. เรื่องร้องเรียนหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ 24 เมษายน 2561 เสนอข่าว พาดหัว แฉ ‘ไอ้เอม’ ซาดิสต์ โหดควักลูกตา-ปาดคอแฟน โดยมีภาพประกอบเป็นภาพแฟนสาวในสภาพที่ถูกทำร้ายนอนอยู่บนเตียงคนไข้ในโรงพยาบาล ซึ่งทางคณะกรรมการผู้ดูแลข่าวหน้า 1 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้เรียกบรรณาธิการข่าวหน้า 1 มาทำข้อชี้แจงให้คำพาดหัวข่าวที่รุนแรงพร้อมกับให้ระมัดระวังการเสนอภาพแล้ว

2. บริษัทอินเตอร์พาร์อิสตีซ (IFEC) ร้องเรียนเว็บไซต์กรุงเทพธุรกิจ ว่านำเสนอข่าวคลาดเคลื่อน โดยการลงคำสัมภาษณ์ของหญิงสาวคนหนึ่งอ้างตนว่า เป็นผู้ถือหุ่นรายย่อยของ IFEC จนบริษัทได้รับความเสียหาย ซึ่งทางหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจได้ชี้แจงว่า การลงข่าวของเว็บไซต์กรุงเทพธุรกิจ เป็นการรายงานปัญหาของ IFEC ที่เกิดขึ้นโดยยึดหลักความเป็นธรรมและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ่นรายย่อยที่ควรมีสิทธิ มีเสียง ซึ่งการสัมภาษณ์นักลงหุ่นรายย่อยดังกล่าว ได้มีการระบุชื่อชัดเจน และพร้อมรับผิดชอบในข้อมูลที่นำเสนอ นอกจากนี้ ยังเป็นการรายงานข่าวของทั้ง 2 ฝ่ายตามข้อเท็จจริง ไม่มีการบิดเบือนหรือรายงานเท็จ

3. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ทำหนังสือถึงสภาการหนังสือพิมพ์ฯ เพื่อขอให้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐแสดงความรับผิดชอบกรณี ผู้เขียนที่ใช้ชื่อนามปากกาว่า “ลมเปลี่ยนทิศ” ได้เขียนบทความในคอลัมน์ หมายเหตุ ประเทศไทยในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2561 โดยกล่าวถึงการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยจำนวน 13 คน ซึ่งติดอยู่ในถ้ำวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จ.เชียงราย โดยตอนท้ายคอลัมน์นี้ได้กล่าวพาดพิงถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในฐานะเจ้าของพื้นที่ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า ไม่ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานช่วยเหลือดังกล่าว

คณะกรรมการจริยธรรมสภาการหนังสือพิมพ์ฯ จึงทำหนังสือถึงคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ เพื่อให้พิจารณาเรื่อง

ดังกล่าว ซึ่งในเวลาต่อมา คอลัมน์ ลม เปลี่ยนทิศ ได้เขียนแก้ไข เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2561 ส่วนเรื่องร้องเรียนที่ยังอยู่ในกระบวนการพิจารณา ได้แก่

1. กรณีนายอำเภอสูงเนิน จ.นครราชสีมา ทำหนังสือถึงสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ร้องเรียนว่า เจ้าของหนังสือพิมพ์สมาชิก ได้ใช้สื่อที่ตัวเองมีอยู่ในมือ กลั่นแกล้งด้วยการเขียนข่าวในลักษณะหมิ่นประมาท ถูกเหยียดหยามใส่ร้ายป้ายสี

2. กรณีหนังสือพิมพ์สมาชิกนำเสนอภาพผู้เสียชีวิต (กรณีบิดาผู้ต้องหาโดดตึกศาลอาญาเสียชีวิต) ในหน้าหนึ่ง โดยไม่ปิดบังหน้า

3. กรณีหนังสือพิมพ์สมาชิกนำเสนอข่าวและภาพการเสียชีวิตของอดีตพระเอกดัง โอ วรุฒวรธรรม

4. กรณีเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์สมาชิก นำเสนอข่าว และภาพประกอบข่าวที่ไม่เหมาะสม ■

สื่ออาเซียน (ต่อจากหน้า 1)

ที่โรงแรมเซ็นจูรี่ พาร์ค เมืองศรีนครฯ จากเอเชียและกลุ่มสื่ออาเซียนเข้าร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่อ่านหนังสือพิมพ์ ทั้งหนังสือพิมพ์แบบกระดาษและรูปแบบออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และนำสิ่งที่ได้กลับไปปรับใช้กับโครงการต่างๆ ภายในประเทศตนเอง

Mr. JAN VINCENS STEEN จากประเทศนอร์เวย์ กล่าวในการสัมมนาว่า จากประสบการณ์ที่ได้ไปเจอมาในหลายๆ ประเทศ มีโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจเป็นอย่างมากเช่น Aerobic Language ในประเทศเยอรมนีซึ่งหนังสือพิมพ์ที่มีกิจกรรม NIE ไม่ใช่เพียงแค่การเขียนและการอ่านเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมอีกด้วย โดย NIE เป็นเหมือนการฝึกฝนสำหรับการเขียนบทความที่ไม่มีขอบเขต

หนังสือพิมพ์ที่มีกิจกรรม NIE เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีรูปแบบการฝึกฝน การอ่าน การเขียน การสร้างความเข้าใจ การวิจารณ์ และการสื่อสาร ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสิ่งที่นำเสนอไปในหนังสือพิมพ์นั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้หรือกิจกรรมอะไรก็ตามแต่ๆ จะต้องสนุกไปกับการอ่านเสมอ

MRS. MISHRA ALPANA ตัวแทนประเทศอินเดียจากหนังสือพิมพ์ Education Edge กล่าวว่า เคยทำโครงการที่เป็นหนังสือพิมพ์ NIE โดยเฉพาะให้หนังสือพิมพ์ Hindu strait Times แต่ในช่วงที่ประเทศอินเดียประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจจึงทำให้โครงการนี้ถูกปิดตัวลงสาเหตุจากงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ จึงหาทางแก้ไขปัญหาเรื่องนี้และก่อตั้งหนังสือพิมพ์ NIE เพื่อเด็ก ๆ ขึ้นมาใหม่อีกครั้ง จากประสบการณ์การทำหนังสือพิมพ์ NIE ที่ยาวนานมากกว่า 12 ปี โรงเรียนต่างๆ กลับไม่ให้ความสนใจกับการอ่านหนังสือพิมพ์มากนัก (อ่านต่อหน้า 11)

สื่ออาเซียน (ต่อจากหน้า 10)

แต่โรงเรียนต้องการอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้กับเด็กๆ ซึ่งที่จริงแล้วในหลายโรงเรียนมีอุปกรณ์การเรียนและเทคโนโลยีที่ติดอยู่แล้ว แต่สิ่งที่โรงเรียนควรจะมีเพิ่มเติมคือสื่อเพียงฉบับเล็กๆ เพื่อให้เด็กได้ฝึกทักษะการอ่านมากกว่า

ต่อมาได้ออกหนังสือพิมพ์ NIE แบบรายปักษ์ (15 วัน) มีราคาอยู่ที่ฉบับละ 2 บาท เนื้อหาอ่านง่ายนำเสนอข่าวทั่วไปเกี่ยวกับชุมชนและโรงเรียน การทำงานของโครงการนี้มีพันธกิจที่สำคัญที่สุดคือการสร้างหนังสือพิมพ์ NIE เพื่อดึงดูดเด็กๆ ให้สนใจการอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ NIE คือโรงเรียน พ่อแม่ (ที่มีความก้าวหน้า) องค์กรของรัฐที่มีความเข้าใจและชุมชนของนักเรียน โดยจะมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจและมีความสนุกสนาน รวมถึงแจกของรางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กๆ ซึ่งโครงการนี้จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่เด็กเป็นอย่างมาก และผู้ที่มีความสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการนี้คือหน่วยงานการท่องเที่ยว องค์กรด้านกีฬา และบริษัทห้างร้าน รวมถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น

ส่วน MS. NAVARRA MARY RUTH จากประเทศฟิลิปปินส์ สังกัดหนังสือพิมพ์ Philippine Daily Inquirer กล่าวว่า โรงเรียนต่างๆ ในฟิลิปปินส์ใช้หนังสือพิมพ์ NIE เป็นวัสดุในการเรียนการสอน เช่น การตัดปะข่าว ซึ่งในโครงการ NIE ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่งบประมาณในการผลิตหนังสือพิมพ์ NIE แต่ยังคงเขียนเนื้อหาข่าวด้วยความระมัดระวัง ต้องมีแรงจูงใจในการเขียนข่าว และต้องสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านรุ่นใหม่อีกด้วย

นอกจากนี้ที่ฟิลิปปินส์ ยังมีโครงการนักสืบน้อยหรือ JI SNOOPS (Junior Inquirer Snoops) จัดทำขึ้นตั้งแต่ปี 1997 เป็นหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก แต่ถูกปิดตัวลงเนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุนและมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ รูปแบบของโครงการนี้เด็กอายุ 7 – 12 ปี ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการนักสืบน้อยหรือ JI SNOOPS ต้องมีความเข้าใจ มีความสามารถด้านการเขียนข่าว มีการฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งโครงการนี้จะฝึกฝนให้เด็กได้ทำงานเหมือนกับนักข่าวจริงๆ เช่น การได้เข้าไปสัมภาษณ์นักกีฬาชื่อดัง โดยเด็กที่เขียนข่าวจะได้รับค่าตอบแทนเป็นจำนวนเงินครึ่งหนึ่งของนักข่าวที่เป็นผู้ใหญ่ และเด็กๆ จะได้รับประสบการณ์การทำงานเหมือนกับผู้ใหญ่

ด้าน MR. CHAVARONG LIMPAT-TAMAPANEE จากประเทศไทย ตัวแทน นสพ. ไทยรัฐกล่าวว่าโครงการหนังสือพิมพ์ NIE ก่อตั้งมานานกว่า 10 ปีแต่หยุดไปเมื่อประมาณ 2 ปีก่อน (ปี 2016) เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน แต่ในปัจจุบันหนังสือพิมพ์บางฉบับ

ยังคงมีหน้าเด็กและเยาวชนอยู่ ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีหน้าเด็กและเยาวชนทุกวันอาทิตย์ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กๆ เข้ามาตอบคำถามเพื่อลุ้นรับของรางวัลทุกๆ สัปดาห์

ทั้งนี้ สถาบันอิศราจัดทำโครงการ NIE ในหลากหลายรูปแบบ เพื่อเสริมสร้างความรู้และส่งเสริมทักษะการอ่านให้แก่เด็ก ในปี 2004 ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ในการทำโครงการ NIE และต่อมามีการจัดฝึกอบรมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม Child's Thainews Project ซึ่งตีพิมพ์ที่เชียงใหม่ ส่วนไทยรัฐก่อตั้งโรงเรียนไทยรัฐวิทยาจำนวน 101 โรงเรียน โดยมีกิจกรรมให้เด็กทำหนังสือพิมพ์แบบทำมือขึ้นเอง รวมถึง การจัด Workshop หนังสือพิมพ์ในโรงเรียนโดยนักข่าวที่มีประสบการณ์ตรงเป็นผู้สอนเด็กๆ ให้ทำหนังสือพิมพ์ และมีการประกวดหนังสือพิมพ์ภายในโรงเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีโครงการ NIE Week เป็นโครงการที่คัดเลือกครูแต่ละโรงเรียนมาฝึกอบรมเพื่อให้สามารถนำความรู้ต่างๆ กลับไปสอนนักเรียนที่โรงเรียนได้และติดตามผลที่ได้ในอีก 1 เดือนต่อมา ในอนาคตมีการวางแผนกันเรื่องหนังสือพิมพ์ NIE เนื่องจากมีความสำคัญเป็นอย่างมากและกำลังหาวิธีดึงดูดความสนใจของเด็ก ๆ ที่อยู่ในโซเชียลมีเดียให้หันมาอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น

MR. BUDI SUWARNA ประเทศอินโดนีเซีย จากหนังสือพิมพ์ Kompas กล่าวว่า Kompas เป็นหนังสือพิมพ์ในประเทศอินโดนีเซียที่ก่อตั้งเมื่อปี 1965 ซึ่งหนังสือพิมพ์ Kompas Muda เป็นโครงการสำหรับเด็กและเยาวชน ในอดีตฐานข้อมูลผู้อ่านหนังสือพิมพ์ของประเทศอินโดนีเซียมีอายุมากขึ้น (อายุประมาณ 40 ปีขึ้นไป) จึงคิดหาวิธีดึงดูดเด็กรุ่นใหม่เข้ามาเป็นผู้อ่านเพิ่ม โดยการสร้างหน้าหนังสือพิมพ์เยาวชนขึ้นมาทุกวันศุกร์ ซึ่งมีเนื้อหาที่อ่านง่าย และให้พื้นที่สำหรับการตีพิมพ์บทความหรือภาพถ่ายที่ผลิตโดยเยาวชน ต่อมามีการจัดโครงการเยาวชนขึ้นในปี 2008 เพื่อยกระดับคนรุ่นใหม่ให้มีความสนใจการอ่านหนังสือพิมพ์มากยิ่งขึ้น และในปี 2015 เริ่มก่อตั้งเว็บไซต์ Muda.kompas.id ขึ้น เพื่อสนับสนุนบทความของเยาวชน ซึ่งปัจจุบันสำคัญของโครงการประกอบไปด้วยชุมชน (Community) กิจกรรม (Activity) และสื่อ (Media) โครงการนี้มุ่งเน้นให้เด็กๆ ได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมที่พวกเขาเข้าร่วมโดยการฝึกทักษะการวางแผนการเขียนข่าวการรายงานข่าว และการสัมภาษณ์ ซึ่งผลงานของเด็กๆ จะได้โพสต์บนหน้าเว็บไซต์ซึ่งกิจกรรมในโครงการนี้ทำให้มีผู้อ่านกลุ่มใหม่เข้ามาเสมอถึงแม้จะมีค่าบริการในบางส่วนของเว็บไซต์ก็ตาม นอกจากนี้เว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ Kompas Muda ยังมีช่องทางอื่นที่เด็กๆ สามารถติดตามข่าวสารได้อีก เช่น Instagram และบล็อกสำหรับเด็กและเยาวชน

ส่วนตัวแทนจากญี่ปุ่น MR. OGURA IZUMI จากหนังสือพิมพ์ The Asahi Shimbun กล่าวว่า สมัยอดีตในประเทศญี่ปุ่นแต่ละบ้านจะ

อ่านหนังสือพิมพ์กันเป็นเรื่องปกติ เด็กสมัยนั้นจะคุ้นชินกับการที่เห็นพ่อแม่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกเช้า จากที่คุณ BUDI ประเทศอินโดนีเซียได้กล่าวไว้ว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์อายุประมาณ 40 ปีขึ้นไป แต่ในประเทศญี่ปุ่นผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีอายุประมาณ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งในปัจจุบันอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ลดลงเป็นอย่างมาก สาเหตุเกิดจากเศรษฐกิจตกต่ำหลายคนจึงลดค่าใช้จ่ายโดยการไม่ซื้อหนังสือพิมพ์ อย่างไรก็ตามรัฐบาลของประเทศญี่ปุ่นให้งบประมาณกับโรงเรียนสำหรับซื้อหนังสือพิมพ์ NIE และรัฐบาลยังมีแผนการในปี 2020 ให้มีส่งเสริมการอ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น

เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล รัฐบาลในประเทศญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้บทความที่เป็นลิขสิทธิ์บนสื่อดิจิทัล โดยไม่ต้องขออนุญาตเหมือนในอดีต ซึ่งสมาคมนักข่าวและสำนักงานหนังสือพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่นจัดทำ NIE Database ในรูปแบบเว็บไซต์ เพื่อให้ครูสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการเรียนการสอนได้และเป็นคู่มือช่วยครูทำกิจกรรมในโรงเรียน รวมถึงการจัดทำ Worksheets เพื่อให้ครูใช้บทความในหนังสือพิมพ์เป็นหลักและฝึกฝนให้เด็กๆ ทำหนังสือพิมพ์ด้วยตัวเอง

หนังสือพิมพ์ Asahi Shimbun นำเสนอบทความรูปแบบดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์โดยมีคอนเซ็ปต์คือ “ถามใครมอน” เป็นการนำตัวการ์ตูนเพื่อดึงดูดให้เด็กเข้ามาใช้เว็บไซต์นอกจากนี้ ยังมีการผลิตหนังสือญี่ปุ่นในประเทศไทยที่มีชื่อว่ามิกเกะ (Mikke) เป็นหนังสือเสริมสร้างความรู้ให้กับเด็กๆ ผ่านตัวการ์ตูนจินตนาการในวิชาความรู้ด้านต่างๆ ทำให้เด็กสนุกไปกับการอ่านมากยิ่งขึ้น

MS. REKHI SHEFALI ประเทศสิงคโปร์ จากหนังสือพิมพ์ The Straits Times กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ News Ed จัดทำขึ้นโดย Straits Times ซึ่งมีโครงการที่คล้ายๆ กับหนังสือพิมพ์ NIE โดยโครงการนี้จะจัดทำหนังสือ Passport ภายใต้มุมจะมีแบบฝึกหัดและมีรางวัลตอบแทนหากทำแบบฝึกหัดได้สำเร็จ ซึ่งโครงการของหนังสือพิมพ์ News Ed จัดทำเว็บไซต์ขึ้นมาโดยมุ่งเป้าหมายไปที่กลุ่มคุณครูและเด็กเพื่อให้คุณครูและเด็กสามารถนำความรู้หรือบทความต่างๆ ไปเป็นแนวทางในการเรียนการสอน หรืออาจเป็นแนวทางในการทำข้อสอบได้ หลังการติดตามผลการใช้เว็บไซต์พบว่ามีผลตอบรับที่ดีทำให้เด็กๆ อยากอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น ซึ่งจุดประสงค์หลักของโครงการนี้คือต้องการสอนให้เด็กกล้าที่จะวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องต่างๆ ด้วย

ด้าน MR. LAM HO-YEUNG ตัวแทนฮ่องกง จากหนังสือพิมพ์ South China Morning Post กล่าวว่าที่ฮ่องกง ก็มีโครงการ Junior Reporters Club ของหนังสือพิมพ์ Young Post จัดทำกิจกรรมเหมือนเป็นการฝึกงานในช่วงที่เด็กๆ ปิดเทอม โดยให้เด็กๆ (อ่านต่อหน้า 12)

สื่ออาเซียน (ต่อจากหน้า 11)

ติดตามการทำงานของนักข่าว เช่น การทำข่าว การเขียนข่าว หรือการทำวิดีโอตัดต่อ เป็นต้น ซึ่งผลงานที่ได้จะนำไปโพสต์ลงเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ Young Post โดยใช้ชื่อเด็กที่เป็นเจ้าของผลงานด้วย โดยเด็ก ๆ ที่มีผลงานลงเว็บไซต์พวกเขาสามารถนำไปอ้างอิงได้ในประวัติเพื่อการเข้ามหาวิทยาลัยได้ นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์ที่เป็นจดหมายจากมหาวิทยาลัย เป็นคอลัมน์เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวภายในโรงเรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนด้วย ซึ่งโครงการนี้ให้ประโยชน์ในเรื่องการฝึกทักษะการเขียนข่าวรวมถึงการฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอีกด้วย แต่ในยุคดิจิทัลแบบนี้เด็กจะให้ความสนใจสิ่งที่เกิดขึ้นบนโลกโซเชียลมีเดียมากกว่าจึงจำเป็นต้องมีเว็บไซต์ Facebook Instagram และ Twitter เพื่อดึงดูดความสนใจเด็ก ๆ อีกด้วย

ส่วน MS. CHUA WEN HUI ประเทศมาเลเซีย จากหนังสือพิมพ์ Star Media Group กล่าวว่าหนังสือพิมพ์ Star-NIE เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก โดยคุณครูสามารถนำบทความต่างๆ ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มความสนุกสนานในห้องเรียนได้ เนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 2 ระดับที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมต้นและนักเรียนชั้นประถมปลาย โครงการนี้สนับสนุนให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมฝึกฝนทักษะด้านการทำข่าว โดยการสอนวิธีการเขียน การสัมภาษณ์ และการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีคอลัมน์พิเศษสำหรับเด็กที่เตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยอีกด้วย ■

สภาการฯ (ต่อจากหน้า 1)

ความจริงที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย จึงได้ร่วมกับแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรที่เคลื่อนไหวรณรงค์เพื่อปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และประสานการรณรงค์และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนทั่วโลก และสถานทูตอังกฤษประจำประเทศไทย ได้ร่วมกันจัด “โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่องการส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับสื่อมวลชน” ขึ้น โดยกำหนดให้มีการจัด 2 ครั้ง โดยครั้งแรก เป็นจัดสัมมนาให้แก่สื่อมวลชนในส่วนกลาง ทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ขณะที่ครั้งที่ 2 ได้กำหนดจัดที่ จ.เชียงใหม่ โดยเป็นการจัดสัมมนาของสื่อในพื้นที่ภาคเหนือ

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 17-19 ตุลาคม 2561 เป็นการจัดสัมมนา ณ โรงแรม แกรนด์ อินเตอร์โฮเทล ต.โคกขาม อ.เมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีผู้สื่อข่าวจากส่วนกลางเข้าร่วมจำนวน 30 คน แบ่งเป็นหนังสือพิมพ์ 5 คน โทรทัศน์ 12 คน และสื่อออนไลน์ 13 คน โดยมีนายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นผู้กล่าวเปิดงาน

สำหรับการสัมมนาจะเน้นเนื้อหาการให้ความรู้หลักการสิทธิมนุษยชน เทคนิคการทำข่าวอย่างสร้างสรรค์ที่ไม่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชน รวมถึงการรับฟังการเปิดใจจากผู้ได้รับความเสียหายจากการทำข่าวที่ไม่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ขณะที่หัวใจหลักในการ

สัมมนา คือ การลงพื้นที่ทำข่าวจริง ซึ่งพื้นที่มหาชัยนี้ เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่ามีผู้ใช้งานข้ามชาติอยู่เป็นจำนวนมาก การทำข่าวจึงมุ่งประเด็นไปที่การเรียนรู้ชีวิตของแรงงานข้ามชาติในพื้นที่มหาชัย ความเป็นอยู่ การศึกษาของลูกหลานแรงงานข้ามชาติ ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาก็ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นข่าวได้ดี แม้จะมีเวลาจำกัด

ขณะที่การจัดสัมมนาครั้งที่ 2 ที่ รร.ดวงตะวัน จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 3-5 ธันวาคม 2561 มีผู้สื่อข่าวเข้าร่วมจำนวน 37 คน แบ่งเป็นสื่อในพื้นที่ภาคเหนือ 23 คน สื่อส่วนกลาง 10 คน และนักศึกษา 4 คน โดยมี นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นผู้อำนวยความสะดวกสัมมนา สำหรับเนื้อหาการสัมมนานั้น ไม่แตกต่างจากครั้งแรกมากนัก มีเพียงประเด็นการลงพื้นที่ทำข่าวเท่านั้นที่จะแตกต่างกัน โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ประเด็นคือ 1.ประเด็นสิทธิที่ดิน จ.ลำพูน 2.ประเด็นสิทธิปกป้องสิทธิมนุษยชน-อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 3.ประเด็นสิทธิของพนักงานบริการ ณ Can Do Bar อ.เมืองเชียงใหม่ และ 4.ประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง-กลุ่มเชียงใหม่จัดการตัวเอง อ.เมืองเชียงใหม่

อย่างไรก็ตาม ทางแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย ได้เปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวที่เข้าร่วมการสัมมนาได้ส่งผลงานข่าว และสารคดีเชิงข่าว เข้าชิง “รางวัลสื่อมวลชนเพื่อสิทธิมนุษยชน” ประจำปี 2561 โดยจะนำประเด็นที่ได้จากการสัมมนามาทำข่าว หรือสารคดีเชิงข่าว ส่งประกวดก็ได้ ทั้งนี้จะมีงานประกาศผล และพิธีมอบรางวัล ในวันพฤหัสบดีที่ 24 มกราคม 2562 ณ โรงแรม อวานี ริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ ■

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองอย่างเป็นอิสระ เพื่อนำเสนอข่าวสารด้วยความรับผิดชอบบนพื้นฐานของจริยธรรม สนับสนุนการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พบเห็นการละเมิดร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ www.presscouncil.or.th หรือ สแกน QR CODE

